

**ZADOVÁŽENIE A PRECHOVÁVANIE OMAMNÝCH
A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK, JEDOV
A PREKURZOROV V ZMYSLE § 187 ODS. 1
TRESTNÉHO ZÁKONA**

ČENTÉŠ, J.

Istrobanka, akciová spoločnosť, ústredie, Bratislava,
riaditeľka právneho odboru: JUDr. Ličková L.

Prijatím zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 248/1994 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Trestný zákon o priestupkoch (ďalej len „Trestný zákon“), účinný od 1. 10. 1994) prišlo doplnením výrazu „pre seba“ k rozšíreniu trestnej zodpovednosti pre trestný čin nedovolenej výroby a držania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 187 od. 1 Trestného zákona.

§ 187 ods. 1 Trestného zákona znie:

Kto bez povolenia vyrobí, dovezie, vyvezie, prevezie, inému zadováži, alebo pre seba alebo pre iného prechováva omamnú alebo psychotropnú látku alebo jed alebo prekurzor, potresce sa odňatím slobody na jeden až päť rokov alebo peňažným trestom (Stanovisko trestného kolégia...).

Z citovaného znenia ustanovenia § 187 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že neoprávnené zadováženie omamnej alebo psychotropnej látky alebo jedu alebo prekurzora (ďalej len „látka“) je trestné len vtedy, ak páchatel látku zadovážuje pre iného. V prípade ak páchatel nedovolené vyrába, dovezie, vyvezie, prevezie a prechováva látku, je z hľadiska jeho trestnej zodpovednosti nerozhodné, či tak konal pre seba alebo pre iného.

Z uvedeného dôvodu považujeme za podstatné rozlíšiť z hľadiska trestnej zodpovednosti páchatela pre trestný čin nedovolenej výroby a držania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, kedy ide o zadovážovanie si látky a kedy o prechovávanie látky. Rozdiel medzi týmito pojmi bezprostredne súvisí s existenciou, či absenciou zámeru držiteľa po zadovážení látky osobne ju fyzicky použiť (aplikovať), resp. s ňou naložiť iným spôsobom.

**ČENTÉŠ, J. / ZADOVÁŽENIE A PRECHOVÁVANIE OMAMNÝCH
A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK, JEDOV A PREKURZOROV V ZMYSLE § 187
ODS. 1 TRESTNÉHO ZÁKONA**

Pojmom „zadovážením si pre seba“ treba rozumieť akékoľvek získanie látky v úmysle túto v čase, kedy to bude najskôr možné fyzicky použiť (aplikovať).

Z hľadiska pojmového znaku – „prechováva látku pre seba“ sa v praxi orgánov činných v trestnom konaní vyvinuli dve skupiny názorov týkajúce sa tohto problému.

Jedna časť zastávala názor, že beztrestnosť držby látky pre vlastnú potrebu je viazaná na podmienku, že jej spotrebovanie nadväzuje bezprostredne na jej získanie. Bezprostrednosť použitia látky bola vyložená tak, že bude nasledovať ihneď po jej získaní.

Rozdielny názor k tejto problematike vychádzal z toho, že za prechovávanie látky pre seba nemožno považovať krátkodobú držbu látky pred jej použitím tým, kto si ju za týmto účelom zadovážil, pokiaľ táto držba nadväzuje na jej zadováženie. Tento časový úsek držby látky, ktorý predchádza jej spotrebovaniu, tvorí súčasť zadováženia látky s cieľom vlastného použitia, ktorú trestnú zodpovednosť podľa citovaného ustanovenia Trestného zákona nezakladá. To platí pre prípady, v ktorých sa zistí, že fyzická osoba si v minulosti látku pre seba zadovážovala, používala ju a fakticky spotrebovala, pričom sa u nej držba látky ďalej už nezistila.

Vzhľadom na rozdielne názory týkajúce sa prechovávanía látky pre seba zaujalo stanovisko trestné kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „trestné kolégium“) na zjednotenie výkladu zákona pri aplikácii § 187 Tr. zák. o nedovolenej výrobe a držaní omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov (Stanovisko trestného kolégia...).

Podľa tohto stanoviska trestného kolégia prechovávaním látky treba rozumieť jej držbu, napr. pri ktorej príslušné policajné orgány páchatela pristihli, resp. látku u neho našli. Páchatel nemusí mať látku priamo pri sebe, ale postačuje, ak ju má vo svojej moci (napr. ukrytú u inej osoby, v špeciálne upravenej skrýši, v trezore, úschovni a pod.). Na dĺžke prechovávanía látky nezáleží. Z povahy veci ale vyplýva, že prechovávať takú látku bez jej predchádzajúceho zadováženia môže iba osoba odlišná od toho, kto látku zadovážil.

Za prechovávanie látky podľa §187 ods. 1 Trestného zákona ale nemožno považovať držbu látky pred jej osobným fyzickým použitím tým, kto si ju na tento účel zadovážil, pokiaľ toto použitie nadväzuje na jej zadováženie. V tomto prípade pôjde o tzv. spotrebnú držbu. Spotrebovať znamená v slovenskom jazyku požívaním vyčerpať.

Stanovisko trestného kolégia sa vzťahuje aj na prípady, kedy osoba zneužívajúca látku (ďalej len „konzument“) má látku v držbe, čo aj len na veľmi krátky čas pred ich aplikovaním. Tieto prípady súvisia so skutočnosťou, že konzumenti si zadovávajú látku na mieste odlišnom od miesta jej aplikácie. K takémuto správaniu vedie konzumentov snaha o ich ukrytie, prípadne si potrebujú pripraviť dávku látky na použitie (napr. zjedenie látky s injekčným roztokom a pripravenie injekčnej striekačky v prípade intravenózneho aplikácie).

Podľa stanoviska trestného kolégia by prípadný trestný postih konzumentov za prechovávanie látok v naznačených prípadoch bol v rozpore so zákonom a znamenal by prekrytie pojmov „zadovážovanie látky“ a „prechovávanie látky“.

**ČENTĚŠ, J. / ZADOVÁŽENIE A PRECHOVÁVANIE OMAMNÝCH
A PSYCHOTROPNÝCH LÁTKO, JEDOV A PREKURZOROV V ZMYSLE § 187
ODS. 1 TRESTNÉHO ZÁKONA**

Kritériom na rozlišovanie týchto pojmov môže slúžiť len poznanie subjektívnej stránky konania páchatela, s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam konkrétneho prípadu.

Pre záver o charaktere konania páchatela bude pritom podstatné zo strany orgánov činných v trestnom konaní najmä zistenie, či už v čase zadováženia si látky konal v úmysle aplikovať si získanú látku, resp. či naopak zisteným konaním sledoval jej nezákonné ukrytie pre neskoršie a v jeho predstavách časovo bližšie neurčené použitie. Pre rozhodnutie o uvedenej otázke je významné poznanie aj tých konkrétnych a od vôle páchatela nezávislých okolností, ktoré prípadnú bezprostrednú aplikáciu látky po jej zadovážení z pohľadu páchatela v konkrétnom prípade neumožňovali (nevhodné prostredie a z toho vyplývajúca možnosť odhalenia, nedostatok technickej vybavenosti a pod.).

Z faktického hľadiska prechovávaním pre seba treba rozumieť nezákonné ukryvanie látky na neskorší čas, bez záveru túto látku v najbližšom možnom čase fyzicky použiť pre seba.

L i t e r a t ú r a

Stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zjednotenie výkladu zákona pri aplikácii § 187 ods. 1 Tr. zák. o nedovolenej výrobe a držaní omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov z 1. júna 1998, sp. zn. Tpj 1/98, uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky č. 2-3/1999, s. 55 – 60

Do redakcie prišlo dňa: 12. 3. 1999

Adresa autora: JUDr. Čentěš J., PhD., Jilemnického 1, 902 01 Pezinok
